

DELAVSKA POLITIKA

Uredništvo je v Mariboru,
Ruška cesta, poštni predal 22.

Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22.
Ljubljana VII, Zadržni dom.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
bela tiskana beseda stane Din 1.—, Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda Din 1.—, V oglasnem delu stane pe-
titna enostolpna vrsta D. 1.50. Pri večjem številu objav popust.
Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 50.

Sreda 18. junija 1930.

Leto V.

Narodno edinstvo.

Pobožna legenda pripoveduje, da je sveti Avguštin na morskem produ stal in razmišljal skrivnost svete Trojice. Razmišljal je, kako je mogoče, da so tri osebe in en sam Bog. Zatopljen v svoje premissljevanje je zagledal majhnega dečka, ki je izkopal v pesek jamico in vanjo z orehovo lupino prenašal morskovo vodo. Na Avguštinovo vprašanje, kaj dela, je dejal, da bo v jamico prenesel morje. Ko je Avguštin trdil, da je to nemogoče, je deček odvrnil, da bo sam prej prenesel celo morje v jamico, kakor pa bo Avguštin razvozljal skrivnost svete Trojice.

Na Avguštinu spominjajo vsi tisti z leve in desne strani, ki si že dvajset let belijo glave in se pričajo o »trojednem« in »troimenskem« narodu in o tem, ali so Slovenci, Hrvatje in Srbi narodi, ali rodovi, ali plemena ali deli enega naroda, ali ene nacije. Vsi ti prepri so neplodni. Zavedno delavstvo se je takim prepriom vedno izogibalo. Edinstvo Slovencev, Hrvatov in Srbov je realno dejstvo, ki ga ni mogoče tajiti in ga zaradi tega tudi ni treba še dokazovati. Gospodarsko, socialno in tudi kulturno življenje Srbov, Hrvatov in Slovencev je kljub vsem prepriom že toliko med seboj povezano, da se brez škode za vse dele ne da več deliti.

Zaradi tega je že kar zoprno in dolgočasno, če vedno iznova in iznova dokazujejo, da obstoja narodno edinstvo. Zlasti po 6. januarju se je pojavilo vse polno listov, ki pravijo, da imajo namen, se »boriti« za narodno edinstvo. Uverjeni smo pa, da se ne motimo, če menimo, da se za vsakim takim listom skriva neka druga spekulacija. Sploh se z narodnim edinstvom uganja mnogo preveč krika. Če bi se narodno edinstvo moglo razbiti, bi ga največji kričarji s svojim neiskrenim vpitjem gotovo že razbili.

Kričanja o narodnem edinstvu je že več kot dovolj, besed je že preveč, ali — dela je premalo, namreč dela za kulturni napredek, za socialno pravico, za svobodo delovnega naroda.

Kitajski „diktator“ Čankajšek odstopi.

Strnjena fronta kitajskih generalov proti sovjetski nevarnosti.

Proti nankinški vladi se pojavlja vedno večji odpor med — generali. Zaraditega namerava Čankajšek odstopiti, da omogoči nova pogajanja med različnimi vodji kitajske meščanske vojske. Vladne čete se bile na severu poražene. Vršila se je tudi v Nankingu velika mongolska konferenca, ki je sklenila edinstvo med Kitajsko in Mongolijo in najostrejšo borbo proti sovjetskemu imperializmu. Komunisti na Kitajskem imajo že svojo majhno vojsko, s katero so zasedli več krajev in severni del železnic. To dejstvo je povzročilo spravo med kitajskimi generali in nacionalisti.

Konferenca Male antante.

Mala antanta sklicuje konferenco dne 25. t. m. Na konferenci bodo razpravljali o političnem položaju, o haaških in pariških dogovorih glede reparacij, dalje o Briandovem načrtu glede Panevrope, o gospodarskih vprašanjih Male antante in odnošajih s sosednimi državami in z vprašanji, ki se bavi z njimi liga narodov (balkanska federacija?).

Razsodba v hrvaškem procesu v Beogradu.

14 obtožencev obsojenih, 10 oproščenih.

Obtoženci, ki jih je bilo 24, so bili v procesu hrvaških omladincev po 35 dnevni glavni razpravi deloma obsojeni, deloma oproščeni. Oproščen je bil tudi dr. Vl. Maček.

Proces je trajal od 24. aprila do 7. junija t. l. Razsodba je bila razglašena šele v soboto, dne 14. t. m.

Vsem obtožencem je obtožnica očitala, da so hoteli z različnimi terorističnimi dejanji rušiti javni red in mir v državi.

Obsojeni so bili: Bernardić Ivan, na 15 let robije in trajno izgubo državljskih pravic; Hadžija Cvetko, 5 let robije in izgubo državljskih pravic za 5 let; Franekić Martin, 8 let robije in izgubo državljskih pravic za 5 let; Kremzir Ljubomir, 6 mesecev zapora; Mateković Štefan, 10 let robije in trajno izgubo državljskih pravic; Paver Filip, 10 let robije in trajno izgubo državljskih pravic; Ban Ivan, 1 leto robije in izgubo državljskih pravic za 3 leta; Štrtak Ivan, 6 let robije in trajno iz-

gubo državljskih pravic; Mocnaj Velimir, 3 leta robije in izgubo državljskih pravic za 3 leta; Veselić Jurij, 1 leto in 6 mesecev zapora; Prpić Ivan, 2 leti zapora; Štefanac Ante, 4 leta robije in izgubo državljskih pravic za 4 leta; Margetić Pavle, 6 mesecev zapora in Jelašić Jakob, 3 leta robije in izgubo državljskih pravic za 4 leta.

Obsojenci Bernardić, Hadžija, Franekić, Mateković, Paver Filip, Ban in Mocnaj so vrhutega izgnani iz Zagreba vsak za tri leta.

Oproščeni so bili: dr. Maček, Gašparac, Arnšek, Glušac, Levnatić, Štefanić, Debanić, Kuntić, Begić in dr. Lebović.

Kremzir in Margetić sta kazni že prestala, ker se preiskovalni zapor od 14. decembra 1929 obsojenecem vstjeje.

Obtožence je zagovarjalo 30 odvetnikov, spisi obravnave tehtajo 100 kg; utemeljitev obsodbe obseza nad 100 strani, čitali so jo dve uri.

14. mednarodna konferenca dela.

Prilpave. — Posvetovanja delavskih delegacij.

Ženeva, 9. jun. 1930.

Jutri zjutraj začne 14. mednarodna konferenca dela.

Na dnevnem redu so naslednji važni problemi:

1. Prisilno delo (v prvi vrsti v kolonijah);
2. delovni čas privatnih nameščencev;
3. delovni čas rudarjev.

Razen tega je na dnevnem redu poročilo ravnatelja Mednarodnega urada dela, Alberta Thomasa, o izvajanju in ratifikaciji konvencij.

Pod predsedstvom Mertensa je bila danes ob 9. uri obržana predkonferenca delegatov in strokovnjakov, kateri pripadajo organizacijam, priključenim Mednarodni strokovni zvezi v Amsterdamu in onih, kateri z njo simpatizirajo. Ker so organizacije amsterdamske smeri v vseh državah gotovo najjačje, pripadajo delegati iz vseh držav organizacijam, ki so v sestavi Mednarodne strokovne zveže. Le nekaj strokovnjakov je, ki so pripadniki krščanskih socialnih organizacij. Edino izjemo tvorijo italijanski delegati; kakor znano, so v Italiji svobodne strokovne organizacije začasno zatrite, namesto njih pa obstoje prisilne fašistične »strokovne« organizacije.

Tako so se na tem predposvetovanju sešli delavski predstavniki iz celega sveta: Evrope, Azije, Avstralije, Amerike in Afrike. Izmed vseh delegatov najprej opaziš zastopnike Indije, Kitajske, Japonske in različnih avstralskih in drugih otokov. Kakor vsako leto, na žalost tudi letos niso navzoči delavski zastopniki iz Severne Amerike in Rusije. To sta pa tudi edini pomembni državi, ki ne pripadata Mednarodni organizaciji dela.

Na predposvetovanju smo se bavili v prvi vrsti z vprašanjem konstituiranja konference in sodelovanja z organizacijami drugih smeri.

Sklenilo se je nastopiti skupno s predstavniki krščanskih socialnih organizacij v gotovih vprašanjih, dočim sodelovanje s fašističnimi predstavniki ne prihaja v poštev.

Zato se je tudi skupno s pred-

stavniki krščansko-socialnih organizacij pretresal dnevni red in je bil z njimi v glavnih vprašanjih dosežen sporazum. Četudi je očitno, da je glavno vprašanje, s katerim se bo bavila konferenca, vprašanje delovnega časa rudarjev, razvijajo privatni nameščenci med vsemi delegati največjo aktivnost; danes popoldne ob 3. uri so že obržali posebno konferenco, na kateri so sklepali o zadržanju v komisijah, ki bodo obravnave vprašanje delovnega časa privatnih nameščencev. Vzrok tej njihovi aktivnosti leži v tem, da baš v vprašanju delovnega časa privatnih nameščencev vlada v vseh deželah največja zmešnjava in se vrše najgrše zlorabe. Nasproti temu pa kažejo zastopniki rudarjev, med katerimi se nahajajo tudi znani radikalni agitator in vodja rudarskega štrajka, tajnik angleške rudarske zveže, največjo hladnokrvnost, kar povsem odgovarja zrelosti njihove organizacije, važnosti vprašanja, okoli katerega se bo vodila razprava in upravičenosti zahtev, katere bodo na konferenci zastopali.

Rumunsko vlado je končno sestavil zopet Maniu.

Maniu priznava sodelovanje pri povratku Karla.

V soboto se je nova Maniujeva vlada predstavila zbornici. Maniu je izjavil, da je bila nenadna izprememba na rumunskem prestolu v najvišjem interesu naroda in posledica monarhičnih čustev naroda. — Maniu je dalje povedal, da je, ko je vedel, da je Karl že na poti v domovino, predlagal regentskemu svetu, da Karlu dovoli naselitev v Rumuniji. Regentski svet je predlog sprejel. Ko je bil Karl v Rumuniji, je šlo za to, ali naj stopi Karl v regentski svet ali pa naj postane kralj. Maniujeva in volja parlamenta je bila, da postane Karl kralj in zgodilo se je vse v dveh dnevih. Tudi novi vodja liberalcev Duca je izjavil, da liberalna stranka zaradi izpremembe ne bo delala težko.

J. Arh:

Vzroki naših premogovnih kriz!

Potreba ustanovitve državnega premogovnega sveta.

Skoro periodično ponavljanje krize v premogovni industriji naše države, nam narekuje dolžnost, da opozorimo naše merodajne kroge, da se bodo morali začeti bolj zanimati za to vprašanje. Zakaj, ne gre tu samo za prehod teh kriz s tem, da se v časopisju piše, in čita kot kakšna senzacija, kako stradajo rudarji, ali koliko morajo lastniki rudnikov popustiti na prodajnih cenah premoga in končno, kdo bo dobil več naročil od uprave državnih železnic, temveč gre predvsem za socialni gospodarski položaj nad 80 tisoč naših državljanov, ki so direktno prizadeti. Poleg teh pa še pride ostalo kmetijstvo, obrt in industrija v poštev, ki je zopet prizadeta, ako konzument delavcev ne more kupovati in konzimirati, kar ti činitelji pošiljajo na trg, s tem v zvezi za slučaj takih kriz ne trpi zgolj prizadeto delavstvo, temveč naše celokupno gospodarstvo.

Ko je nadalje ugotovljeno, da znaša vrednost naše premogovne produkcije v letu 1929 že nad 1 milijardo dinarjev, kar znači precejšen del našega narodnega gospodarstva, potem se moramo nujno vprašati, da li bi se dale take krize sploh odpraviti ali pa vsaj omejiti?

Prvo, kar moramo na tem mestu ugotoviti, je:

1. ali je v naši državi nadprodukcija premoga v primeri z domačo potrebo ali ne?

2. Ali je naša država uvozna ali izvozna na premogovnem trgu?

Predno pa predem na suho številčno ugotovitev, moram povdariti, da je popolna preprečitev takih kriz nemogoča, dokler bo obstojal današnji način proizvodnje, ko se ne dela za trg zaradi potrebe, temveč samo zaradi dobička, neozirajoč se pri tem na kupno moč konzumentov najširših plasti naroda.

Naša premogovna industrija v državi tvori 1,33% celokupne produkcije Evrope in je najvažnejša in najmočnejša na jugovzhodnem delu Evrope. Količina premoga se ceni na 4 milijarde ton, kar znači, da ima naša premogovna industrija še silno razvojno možnost.

Leta 1919 je znašala celokupna produkcija premoga samo 2,239.511 ton, v vrednosti 68.993.167 dinarjev, a je koncem leta 1929 dosegla 5,912.000 ton, v vrednosti nad 1 milijardo dinarjev. To znači, da se je v razdobju zadnjih 10 let produkcija premoga 3 kratno, vrednost pa 15 kratno dvignila. S tem je dokazan jako lep napredek naše premogovne industrije, v kateri je bilo leta 1919 zaposlenih 22.089 delavcev, s povprečno storitvijo 100 ton na delavca, medtem ko je bilo zaposlenih v letu 1929 že 33.000 s povprečno storitvijo 196 ton na delavca in leto.

S tem smo sedaj ugotovili razvoj naše premogovne industrije, a sedaj pa še ugotovimo uporabo te produkcije.

Po uradni statistiki (Rud. i top. Vestnik), ki nam je na razpolago, ugotavljamo, da je bila produkcija in domača poraba premoga v zadnjih 2 letih sledeča: produkcija v letu 1928 5,151.000 in poraba pa 5,543.000 ton; v letu 1929 je znašala produkcija 5 milijonov 912.000 in poraba pa 6,442.000 ton. Iz tega je jasno razvidno, da naša produkcija še ne krije potreb domačega trga, in bi s temi strani krize v naši premogovni industriji docela lahko izostale, če bi bil naš notranji trg urejen. Ali žal, kakor marsikje drugod, tako se tudi tukaj vodi naša gospodarska politika baš v nasprotni smeri.

Zgoraj smo videli v letu 1928 v produkciji naprav porabi minus za 392.000 ton, a v letu 1929 pa je znašal ta minus že 530 tisoč ton. Ta manko pa je bil krit z uvozom inozemskega premoga, katerega se je uvozilo v letu 1928 531.000 in v letu 1929 pa 664.000 ton. Ti dve številki nam kažejo, da smo mi v zadnjih 2 letih uvozili 1.195.000 ton inozemskega premoga, to je za 273.000 ton več, kakor je bila dejanska uporaba. Pri tem pa še ni vpoštevan uvoz briket in ostalih goriv, katerih uvoz lansko leto se ceni na okrog Din 400 milijonov dinarjev. Tuj premog torej že v precejšnji meri izpodriva našo domačo produkcijo na domačem trgu, naš premog pa moramo izvažati, če je to sploh mogoče.

Kako neenak je ta boj in kdo nosi posledice, naj bo v naslednjem povedano.

Dolžnost mi nalaga, da v imenu predvsem prizadetega delavstva, povem, da je takšna gospodarska politika nezdrava, in da posledice nosi predvsem naš narod in naše narodno gospodarstvo. Kajti naši rudarski podjetniki, pa bodisi privatni ali državni, pač skušajo vse breme prevaliti na najšibkejšega, na naše delavstvo in konzumenta.

(Konec prihodnjic.)

Praška zunanja politika.

V berlinskem »Vorwärts«, glasilu socialne demokracije, je objavil Rudolf Illovy članek, ki ga v naslednjem objavljamo v posnetku. Clankar pravi:

»Vznemirljive vesti prihajajo iz Budimpešte. Madžarski monarhisti hočejo nadvojvodo Otona, sina bivšega cesarja Karla, ob njegovi osemnajstletnici rojstva dne 22. novembra t. l. izvoliti za ogrskega kralja. Predsednik vlade grof Bethlen je dobil tudi Mussolinijev pristanek. Tudi drugi kompetent na ogrski prestol, nadvojvoda Albrecht, znanega vojskovodje Friderika sin, je bil v Belgiji in obljubil zvestobo Otonu kot edino opravičenemu dediču ogrske krone. Sprava obeh kompetentov za prestol je olajšala obenem stališče obeh monarhističnih strank: legitimistične s kandidatom Otonom in pristašev svobodne volitve kralja s kandidatom Albrechtom. Albrecht se namerava poročiti z ženo ogrskega diplomata. Ta »stanovska nepriemerna« ženitev pa povzroča tudi, da Albrecht izgubi večino svojih fidejkomisnih posestev, in da jih ne izgubi, si je moral pri Otonu, kot bodočemu šefu habsburške rodbine, izposlovati dovoljenje za ženitev. Pred obiskom Belgije se je mudil tudi v Ameriki, kamor ga je poslala njegova mati Izabela na »študijsko potovanje« v nadi, da pozabi ljubezen do lepe poslanikove žene.

Pa tudi na Dunaju se obenem rahlo giblje razmeroma slabotna, politično neznatna »cesarju zvesta stranka«. Ta stranka ni zadovoljna s tem, da bi se to vprašanje rešilo enostransko, kakor hočejo madžarski legitimisti, ker morata biti avstrijska kraljeva krona in avstrijska cesarska krona brezpogojno združeni na eni glavi. Isto velja tudi za »češko Vavclavovo krono in hrvaško«. Apetit visokega dunajskega plemstva in odstavljenih generalštaberjev torej ni majhen. **Nikakršnega dvoma pa ni, da obstoja med madžarskimi legitimisti in dunajskim vodstvom Heimwehra dogovor glede primerne trenutka, kdaj naj bi skupno nastopili.** Tudi bivši avstrijski zvezni kancler Seipel se trudi, da uglaadi Habsburžanom pot na Dunaj, in njegovi obiski pri Otonovi materi Citi, Mussoliniju, papežu, v Budimpešti in drugod, so v tem pogledu jako sumljivi. Oton naj poroči italijansko princezino. Prej pa mora še napraviti gimnazijski maturitetni izpit pred madžarsko komisijo, potem bo pa strogo tajno potoval po evropskih državah in si obenem smel ogledati tudi svoje bodoče avstrijsko-ogrsko »dedne dežele« in pa svojo nevesto.

K vsem tem vestem, ki se lahko pogosto pojavljajo, se zadrži oficialna Čehoslovaška mirno in čakajoč, zlasti, ker tudi oficialna Ogrska molči. Bethlen je na zahtevo opozicije podal samo previden preklic, da se je ognil zadrege. Češki listi, tako meščanski kakor socialistični, pa naglašajo, da bi moralna mala antanta nastopiti, če bi Madžarska hotela kljub določbam trianonske mirovne pogodbe spraviti Habsburžane na prestol. Po njih mnenju bi to ne bilo vmešavanje v notranje razmere Madžarske, nego le delo za ohranitev miru v Evropi.

Ogrska gradi svoje načrte bodočnosti na spor med Italijo in Francijo. **Madžarski narod se prav nič ne ogreva za monarhistične gonje in madžarska socialna demokracija je že v budimpeštanskem parlamentu energično protestirala proti name-ram magnatov.**

Dne 27. aprila t. l. je bila v Parizu sklenjena pogodba z Ogrsko glede spornih zadev pri agrarni reformi in s tem takozvano vzhodno-reparacijsko vprašanje urejeno. Ob tej priliki se je poudarjalo s češke strani, da je pogodba v stanju, izboljšati medsebojno razmerje med Ogrsko in Čehoslovaško. Tudi Bethlen je priznal, da je odpravljenih mnogo

Ogromne izgube rudarjev na zaslužku.

Položaj v revirjih.

Naša rudarska industrija preživlja ne- navadno ostro krizo. V mesecih februarju, marcu, aprilu in maju letošnjega leta, so priznavali rudarji v rudnikih T. P. D. povprečno po 35 šihov. Napravili so samo 65 šihov mesto 100. Če upoštevamo samo oba meseca najtežje krize, april in maj, so napravili le 25 šihov mesto 50. Če računamo število v rudnikih T. P. D. zaposlenih delavcev s 7500 in povprečno zaslužek na ših s 50 Din, so zaslužili rudarji v celem 4 mesečnem razdobju za 13 milijonov Din manj, nego običajno, to je mesto 38 milijonov Din le 25 milijonov Din. V obdobju zadnjih dveh mesecev pa mesto običajnih 17 milijonov le 8,5 milijona Din.

Po statistiki, sestavljeni od Delavske zbornice, je potrebnih samo za prehrano rudarjev T. P. D. mesečna vsota 5,5 milijona dinarjev.

V zadnjih dveh mesecih pa bi torej že zmanjkalo za golo prehrano prebivalstva 2,2 milijona dinarjev. V resnici pa je zmanjkalo za hrano še več, ker so zaslužki tako neenakomerni.

Predvsem je tu rudnik Hrastnik popolnoma stal. Pri rudniku Kočevje povprečen zaslužek ne doseže niti 40 Din na ših. Polovično praznovanje daje tu povprečen mesečni zaslužek 500 Din, kar očitno ne zadostuje za prehrano.

Pred seboj imam seznam za trgovine špecerije in moke (tu niso upoštevani mesarji, dobavitelji mleka itd.), ki kaže, za koliko so poskočili v zadnjih mesecih krediti pri trgovcih v Trbovljah. Tozadevne številke so sledeče:

Dne 28. febr. 1930 so znašali rudarski dolgovi samo pri 23 trboveljskih trgovcih 2.082.986,61, dne 27. V. pa 3.152.265,14 Din.

Preokret v Avstriji.

Major Pabst aretiran in izgnan. — Krščanski socijalci odpovedujejo zvestobo Heimwehru.

Z nekako bojaznijo smo opazovali politično vrvenje v Avstriji. Zlasti nas je vznemirjalo fašistično gibanje, ki je znalo delati veliko reklamo zase. Avstrijski in nemški fašizem se naslanjata predvsem na velkapitaliste, zlasti železne branže. Ker pa je v obeh državah jako razvit čut demokracije, fašistično gibanje ne uživa zaupanja. V slučaju njegovega nastopa bi nedvomno sledila meščanska vojna v interesu demokracije.

Avstrijska policija je sedaj aretirala majorja Pabsta. Major Pabst je bil leta 1920 udeležen pri Kappovem puču v Nemčiji in je po zlomu puča bežal v Avstrijo v Innsbruck, ne da bi si bil do danes pridobil avstrijsko državljanstvo. Policija je to okolnost izrabila in ga izgnala, češ, da se inozemec ne more vmešavati v notranje politične razmere. Heimwehrovski voditelj dr. Steidle se sicer zavzema za Pabsta, ali verjetno je, da ne bo uspel.

Pomebno za politični preokret v Avstriji je tudi zborovanje krščanskih socijalcev v Bregenzu. Tam je predarlski deželni glavar dr. Ender poudaril, da mu ni znano, kdo je prav za prav za Heimwehrom. Dalje je omenjal, da Heimwehrovci napadajo vse stranke, politike zmerjajo z lopovi in poklicnimi zapeljivci ljudstva, ne da bi navedli en sam dokaz za take trditve. Krščanski socijalci ne bodo pustili heimwehrovskemu vodstvu razbijati svoje stranke. Če

vzrokov za dosedanje diference. Češki socialnodemokratični politiki menijo, da je zblizanje med Prago in Budimpešto ob sedanjem režimu nemogoče, bo pa prišlo k zblizanju gotovo, čim zamenj sedanjo diktaturo Horthy-Bethlen **demokratična vlada.**

Politična orientacija čehoslovaškega zunanje ministra Beneša je panevropska. Malo antanta smatra za kristalizačno točko, okoli katere se bodo polagoma zbrale druge evropske države. To jedro naj bi tvorilo temelj bodoči zvezi vseh evropskih držav. »Delati hočemo iskreno in sistematično za novo skupnost srednjeevropskih malih držav, ki naj ustvari le prvo stopnjo k dejanski vseevropski skupnosti«, je rekel Beneš 7. februarja t. l. v senatu. Dne 29. maja je pa izjavil v poslanski zbornici: »Naša zunanja politika je vedno podpirala s simpatijami panevropsko in mirovno idejo, ker to zahteva naš interes.« Beneš sprejema panevropski načrt Coudenhove-Calergijev, vendar ne brez pridržka za Čehoslovaško. Beneš smatra, da

Ti trgovci so oddali v dobi zadnjih treh mesecev rudarjem za 1.069.278,53 živil na novo na kredit.

Če bo sedaj, kakor se nam zatrjuje, radi zmanjšanja dobav nad 700 delavcev odpuščenih, bodo izgubili trgovci okrog 1/10 posojene vsote, kar bo za bodoče krize gotovo še bolj omajalo rudarski kredit. Samo ta izguba bi se utegnila gibanj okrog zneska 200.000 Din.

Odpušcene rudarje je treba spraviti drugam na delo. Ako bi dali vsakemu rudarju, ki gre delo iskati, samo po Din 500.— na pot, kar pa je očitno malo, bi morali imeti za to na razpolago 350.000 dinarjev. Za vsak dan, ki ga prebijejo rudarji dalje brez zaslužka v Trbovljah, pa potrebujejo tudi sredstev za živila.

Mi smo navajali tu samo naše največje rudnike, ker so pač najvažnejši, ne da bi hoteli s tem zamolčati, da je položaj v nekaterih drugih privatnih rudnikih radi krize manj težak. Posebej moramo tudi omeniti rudnika **Krmelj in Leše.**

Iz teh podatkov mora vsak razvideti, kakšna sredstva bi bila potrebna, da se rudarje zavaruje proti posledicam kriz, ki se v naših rudnikih s tako matematično sigurnostjo ponavljajo.

Zato bi bilo treba zbrati nad 10 milijonov dinarjev letno. Tudi zato, da bi bila za sigurno rudarjem v takih krizah zadolževanja vsaj hrana, bi bilo potrebnih več milijonov dinarjev.

Osnuje naj se poseben akcijski odbor, ki naj poizkusi najti iz sredstev državnih in samoupravnih kreditov, pa tudi iz subvencij zainteresiranih podjetij, sredstva za odpomoč.

Pozdrav poljskih socialistov italijanskemu ministru Grandiju.

Šopek rdečih rož za Matteottijev grob.

Poljsko socialistično časopisje poroča:

Italijanski zunanji minister Grandi je obiskal Poljsko, da izpopolni vezi s Poljsko, ki naj bi kolikorotoliko ovirale konsolidacijo evropskih držav. Na poti v Varšavo je bival Grandi tudi nekoliko dni v Krakovu. Tamošnje socialnodemokratično delavstvo je ob tej priliki poslalo Grandiju jako lep šopek iz rdečih rož. Šopku je delavstvo priložilo pismo v italijanščini, s katerim prosi gospoda ministra, da položi rdeč šopek na — grob umorjenega poslanca, socialista Matteottija. Kakor znano, je fašizem organiziral umor Matteottija in očitalo se je celo Mussoliniju, da je za umor vedel. Grandi bi tedaj storil pametno, če bi sokrivce umora povabil, da skupno polože šopek na grob socialista-mučenika. Seveda bi se tudi s tem ne oprali zločinstva.

„Nov tip gospodarske politike“.

Znižanje delavskih plač.

Nemški minister dela Stegerwald, sicer konservativec, vendar ideolog krščanskega socializma, je bil razsodnik v sporu med kovinarji in podjetniki železne industrije.

Razsodil je, da se morajo delavske plače znižati za 7½%, enako pa naj tudi podjetniki znižajo cene železnim izdelkom. Odstotka za podjetnike ni določil.

Na to razsodbo je meščansko kapitalistično časopisje zapelo Stegerwaldu velik slavospev zlasti zaradi tega, ker je trdil, da je s tem napravil veliko socialno delo, ki bo koristilo gospodarstvu in socialnemu položaju delavstva. Zmanjšala se bo zarađitega tudi nezaposlenost.

To je povsem nov nauk. Priznana veda uči, da je čimboljši položaj konzumentov najboljša garancija za ugoden gospodarski razvoj. Ta nauk pa pravi: znižajte delavcem že sedaj mnogo prenizke mezde, da bodo še bolj od gladi umirali, fizično in duhovno pešali; dajte pa kapitalistom večje dobičke, da bodo lažje šarili še z večjimi dobički in kapitali.

To sta dva nasprotna nazora. Pravo stališče je to, da mora biti splošni socialno-gospodarski položaj ugoden, nikakor pa ne stališče Stegerwalda, ki pravi, da bodo menda vendar delavci razumeli, da morajo nekaj žrtvovati v korist gospodarstva, to je kapitalizma.

Na to stvar opozarjamo, ker hoče z njo meščansko-kapitalistična ideologija kovati svoj kapital in je že razvnela živahno debato v tej smeri. Ta propaganda bo zajela širše kramarske kroge evropskih držav in je prav pripravna, da podžge v povojih se nahajajoči — fašizem.

hoče biti Heimwehr bojna organizacija, mora prepustiti politiko popolnoma politikom, pomagati državi v potrebi, je prav, sicer pa nimamo ničesar skupnega.

Heimwehr je sedaj postavljen pred alternativo: ali pusti politiko, ali pa ostane sam in pojde v grob. Tega mnenja je dr. Ender.

Ta razvoj v Avstriji nam priča samo eno: demokratična vzgoja avstrijskega naroda je danes notranja sila, ki odvrta meščansko vojno, onemogoča vsakršno nesrečno diktaturo in avanture kapitalističnih spekulantov.

Vodja Heimwehra se je izselil v Italijo.

Dunajski župan Seitz, ki je obenem tudi deželni glavar, je v nedeljo, 15. t. m., zavrnil priziv majorja Pabsta, s katerim se je pritožil proti izgonu iz Avstrije. Že opoldne istega dne se je nato odpeljal Pabst v spremstvu svoje soproge, in dveh detektivov v Italijo, kjer ga je v Benetkah pričakovalo večje število voditeljev italijanskega fašizma.

Italijani zopet sežigajo zastave. V Bariju so italijanski demonstranti napravili francosko in jugoslovansko zastavo ter ju zapalili. Diplomatska zastopnika obeh držav sta vložila v Rimu proteste. Italija pa trdi, da je storila vse, da prepreči demonstracije.

spadata Rusija in Anglija v evropsko zvezo, dočim hoče Calergi obe deželi izključiti. Beneš je mnenja, da se bo Rusija že v par letih morala nasloniti na Evropo. V Parizu je izjavil v imenu vlade čehoslovaški poslanik, da se Čehoslovaška Briandovemu načrtu »slovesno in javno« priključuje.

Čehoslovaški zunanji minister ima med šovinističnimi nacionalnimi demokrati hude nasprotnike, ker je zunanja politika te stranke panslavistična. »Slovanska politika«, to je zahteva njih voditelja Kramača, ki veruje, da zmagaja v kratkem zopet carizem. Končno je pa tudi ta jel uvidevati, kako pogrešna je njegova »slovanska politika«. Dne 30. maja je imel v Pragi govor glede rešitve gospodarske krize in rekel, da je bila cilj njegove politike slovanska konfederacija (zveza), od katere je pričakoval politično varnost in velik gospodarski delokrog za Čehoslovaško. Tej konfederaciji naj bi se bili priključili tudi Madžari in Romuni. »Žal, priznam, s to politikom sem za-

igral.« S temi besedami je Kramač očito priznal svoj poraz.

Poleg Kramačeve nemogoče slovanske politike spada v pozabljenost tudi prej pogosto propagirana politika »podunavske federacije«. Nje pristaši so samo še konservativni narodni gospodarji, ki pričakujejo od združitve podunavskih držav v carinsko enoto izboljšanje gospodarskih razmer v Srednji Evropi. Nasprotno pa obstoja bojazen, da bi podunavska federacija utegnila pospeševati ustanovitev nove avstro-ogrške monarhije ter odklanjajo ta načrt kot neizvedljiv in nepriporočljiv.

Češka socialna demokracija je prepričana, da je politični in gospodarski razvoj Čehoslovaške v ozki zvezi z zmagom socializma in demokracije v sosednjih državah in po celi Evropi. Zato zahteva podporo vseh svobodoljubnih stremeljenj v inozemstvu in zlasti prijateljsko sodelovanje z demokrati v sosednjih državah, da se prepreči reakcija, pohod monarhizma na Ogrskem in v Avstriji ter fašizma v Evropi sploh.

**ZVEČER za
namakanje
Schichtova
ŽENSKA HVALA**

**ZJUTRAJ za
izkuhavanje
Schichtovo
TERPENTINOVO MILO**

pa je pranje gotovo!

Doma in po svetu.

Dobra reklama. — Železničarske organizacije so poslale v Beograd deputacijo, kateri se Udruženje jugoslovanskih narodnih železničarjev ni hotelo priključiti. Na intervencijo v Beogradu je bil službeni pravilnik za železničarje podpisan v soboto in je s tem vsaj znatno izboljšal položaj železniških nameščencev. V nedeljo pa objavlja v »Jutru« to pridobitev oblastni odbor Udruženja narodnih železničarjev, ki je sodelovanje za interese železniških nameščencev odklonil — pod svojim imenom. Kdor zna čitati, bo tudi to razumel.

Smola. V Ljubljani obstoja delniška družba »Mercur«, ki ima tiskarno in je začela izdajati dnevnik »Jugoslovan«. V četrtek je imela ta družba občni zbor. V odbor je bil sprejet sedanji minister dr. Ivan Shvegel in v nadzorni odbor ravnatelj Zveze slovenskih zadrug Fr. Trček, ne da bi na izvolitev prej pristala. »Jugoslovan« hoče na zunaj kazati nekakšen službeni značaj, dasi je povsem privatno podjetje. Edino, kar utegne biti resnica, je morda, da je ta privatni list sklenil pogodbo z oblastmi, da proti plačilu objavlja službene oglase. A mi niti tega ne vemo, ker je odgovor, če ga imajo, tajen. Ni se dobro šopiriti s tujim perjem.

Deveti kongres obrtniških zadrug se je vršil v Beogradu. Zastopane so bile obrtniške zadrug iz vse države. V zvezi je doslej 58.720 obrtnikov. Dotaknili so se tudi delavske socialne zakonodaje, češ, da je revizija potrebna. Zagrebški delegat je zopet zagovarjal ločene obrtnike in industrijske zbornice. Najznačilneje pa je, da vidi kongres v industriji in pa v nepoklicnem izvrševanju raznih obrti svojega največjega sovražnika.

Zopet tiskovna tožba. Radi Kreftovega romana, ki je nad 2 leti izhajal v obliki podlistka v »Delavski Politiki« in je bil nato ponatisnjen v knjigi, je mariborsko državno tožilstvo obtožilo Krefta, predstavnika Ljudske tiskarne Oslaka in nepoznane predstavnika proletarske knjižnice v Ljubljani po § 53 zakona o tisku. Kreftu se očita, da je žalil našega vladarja, Oslaku in predstavniku knjižnice pa, da sta po zakonu sodovgovorna.

Prva letošnja nesreča v triglavskem pogorju. V triglavskem pogorju sta se ponesrečila minuli teden dva študenta. Müller se je ponesrečil smrtno, Ludtke pa se je težko poškodoval in je bil prepeljan v ljubljansko bolnico. V triglavski okolici so divjale zadnje dni prejšnjega tedna hude nevihte, ki so povod nesreči in tudi rešitev ponesrečencev hudo ovirale.

Za rektorja ljubljanske univerze za leto 1930/31 je bil izvoljen dr. Adolf Serko.

Italija je pa res vsiljiva. Italijanski zunanji minister Grandi je minuli

teden obiskal Poljsko, potem se je oglašil v Budimpešti in še na Dunaju. Oficielni obisk pa napravi Avstriji šele jeseni. V nekaterih političnih krogih, ki pa seveda niso popolnoma zanesljivi, pravijo, da hoče Italija storiti zvezo med Poljsko, Madžarsko, Romunsko, Turčijo, Grčijo in Italijo. Avstrija bi ji bila tudi dobra kot trabant. Taka politična zveza bi raztrgala malo antanto in bi tvorila močan protiutež proti francosko-jugoslovanski zvezi. Mi dvomimo v resnost take zveze, ker zlasti Poljska in Romunija nimata prav nobenih interesov, politično sodelovati z Italijo. Če pa rabi Italija samo statiste, jih bo pa že dobila, če ne v Evropi pa kje v Srednji Afriki kakega zamorskega poglavarja. Jasno je tudi, da Italija nobenemu svojih »zaveznikov« ne more ničesar nuditi.

Diference med Heimwehri. Dunajska »Reichspost« v posebnem članku roti voditelje Heimwehra in meščanskih strank, naj ne trošijo svojih sil v medsebojnih intrigah, ki koristijo samo austromarksistom, zlasti sedaj, ko so nove volitve na vidiku.

Med Nemčijo in sovjetsko Rusijo se vrše te dni pogajanja za nadaljevanje prijateljskih odnosov na podlagi Rappalske pogodbe in na podlagi medsebojnega nevmešavanja v notranjo politiko.

Zveza židovskih delavcev na Poljskem in Litvanskem je priglasila svoj pristop v socialistično delavsko internacijo. S tem se je njeno članstvo pomnožilo za 50.000.

Zakon rumunskega kralja Karla II. in kraljice Helene je veljaven. V soboto je imel sveti sinod sejo ter izrekel, da Karlove razporoke cerkev ni nikdar priznala in je zaradi tega zakon veljaven.

»Daily Herald«, glasilo angleške delavske stranke, je po svoji reorganizaciji svojo naklado tako pomnožil, da stoji danes že na tretjem mestu v britskem imperiju. Točasno je v teku zopet velika propaganda, od katere pričakujejo pomnožitev naklade za nadaljnih pol milijona izvodov.

Nemiri v Španiji. V Palonciji, v severni Španiji, so kmetje priredili velike demonstracije proti vladni agrarni politiki, ki jih je policija skušala preprečiti. Razburjeni kmetje so na napadli policijo in med bojem je bilo večje število kmetov in policistov ranjenih.

Likvidacija komunizma na Danskem. »Sozialdemokraten« je objavil izjavo, podpisano od 14 bivših komunističnih voditeljev, s katero izjavljajo, da ne smatrajo več za mogoče, da bi mogli v okviru komunistične stranke delovati v dobrobit danskega delavstva. Zato so sklenili, da prestopijo v socialnodemokratsko stranko. List pripominja k temu v svojem uvodniku: Mislimo, da brez pretiravanja lahko smatramo ta prestop za popolno likvidacijo komunizma na Danskem.

Ljubljanski občinski svet in elektrifikacija Dravske banovine.

Ljubljanski občinski svet le redko zboruje. Zato je zadnja seja občinskega sveta ljubljanskega, ki se je vršila v petek, 13. junija 1930, značilna že zategadelj, ker se je vršila na petek, dočim so doslej sklicevali redne seje na prvi torek v mesecu.

Oni, ki radi verjamemo vražam, bi pa zadnjo sejo ljubljanskega občinskega sveta ocenili tako-le: nevarna je številka trinajst in — petek, slab začetek. — Pa mi ne verujemo v vraže in slaba znamenja.

Na seji občinskega sveta so razpravljali o tekočih zadevah. — Najbolj značilna in zanimiva pa je bila razprava o pogajanjih, ki so se vršila med mestno občino ljubljansko in bansko upravo Dravske banovine.

Gospod veliki župan dr. Miroslav Lukan je kot občinski svetnik interpeliral gospoda župana o tem, kako potekajo pogajanja z bansko upravo glede elektrifikacije Slovenije.

Na to morda nenaročeno in le v inicijativi gospoda velikega župana porojeno interpelacijo je gospod župan pripravljeno odgovoril.

Bistvo županovih izjav je: Zastopniki banske uprave so hoteli zadržati mestni občini ljubljanski dober in neusahljiv vir stalnih dohodkov. — Mestna občina ljubljanska je sicer vesela sprejela in osvojila načrt banske uprave, da se na široko izvede elektrifikacija Slovenije, toda banska uprava je zahtevala od mestne občine ljubljanske za elektrifikacijo Slovenije prevelik in preobčuten prispevek.

Z drugimi besedami: po banski upravi zasnovana elektrifikacija Slovenije bi težko oškodovala glavno mesto Slovenije.

Pogajanja med mestno občino ljubljansko in dravsko banovino so se torej razbila. Pa, da morda točneje: obtičala, zastala so. Oni, ki so se pogajali, niso našli in izkristalizirali interesov, ki so jim skupni.

Velika škoda je to. Že svoječasno smo povedali: elektrifikacija je nujna gospodarstva in splošna zadeva. Mimogrede: v stari šari bo ostal, med obrabljenim železo bo prišel oni, ki bo zastavljal pot realizaciji elektrifikacijskega načrta.

Ravno tako pa je pogrešna misel, da mestna občina ne bo trpela škode, če se bo postavila s svojim ravnanjem in svojimi interesi v kot, pa hotela živeti ali životariiti ob svojem lastnem lončku.

Dolžni smo zato, da prav resno opozorimo javnost na važne napake, ki so jih

zastopniki mešne občine ljubljanske zagrešili tekom pogajanj.

Prva napaka je bila: Zakaj je ostal občinski svet neinformiran dotlej, da so se pogajanja razbila? Kaj ni občinski svet dorasel, da bi proučil in ocenil važnost in bistvo banskih predlogov?

Če bi občinski svet o tem razpravljal, je gotovo, da bi prišlo vsaj enemu na misel: treba je, da mestna občina sama izdela načrt, v kakšni smeri in kakšnem obsegu naj sodeluje mestna občina ljubljanska pri izvedbi elektrifikacijskega načrta. Tako pa občinski svet še danes — ko so se pogajanja zanj že končala, še ni preciziral svojega stališča.

Smrkavec, ki sredi dvorišča vpije: ata, pomagaj, sosedov Mihec me bo naklestil, je za vsakogar smešen!

Res je. Občinski svet je iz svoje srede izvolil nekaj specialni odsek.

Ta odsek pa je imel le omejeno pooblastilo. Pooblastilo se je glasilo, da se pogaja. — Nikakor pa ne, da se pogajanja razbijejo. — Zakaj niso predložili občinskemu svetu predlogov banske uprave takrat, ko jih je banska uprava predložila? Zakaj niso vprašali občinskega sveta takrat, ko je nekdo formuliral posebne predloge za mestno občino. Še bolj zanimivo pa je, da so potem delegirani zastopniki mestne občine svoje pogoje enostavno preklicali.

S takim ravnanjem si nasprotnik le brusi in jača svoje orožje.

Banska uprava ni kolebala. Mestna občina ljubljanska pa se je vrtela in kobacala — oprostite primeri — kot ščurek v vreli kaši.

Kaj čuda, če je sedaj zadnja seja občinskega sveta naredila v javnosti le ta vtis, da se naj s ploho besedi zakrije neuspeh in poraz, ki so ga doživeli občinski zastopniki pri pogajanjih.

Drugačen bi bil potek zadnje seje, če bi ljubljanski občinski svet povedal pogoje, pod katerimi naj tudi ljubljanska mestna občina prispeva del svojega premoženja k elektrifikaciji Slovenije.

Vsaj to, da bi se na zadnji seji povedalo, kako zagovarjajo oni, ki forsirajo elektrifikacijo, županovo ugotovitev, da bo mestna občina ljubljanska utrpela pri elektrifikaciji stotomilijonsko škodo.

Brez javne diskusije so vodili pogajanja, zato je javnost tudi še danes prepričana, da mestna občina ljubljanska ne bi smela tako postopati.

Indijski kmetje v provinci Lahore nočejo več plačevati zemljiškega davka. Oblasti so poslale nad nje vojske.

Novi nemiri v Indiji. V Midnapurškem okraju so izbruhnili novi nemiri. Policija je prisiljena uporabljati strelivo. Letalska ekspedicija proti vstaškemu glavarju Haji Turangzai je ostala brez uspeha. Zato se je organizirala druga, močnejša ekspedicija, ki je njegove postojanke obmetavala z bombami. Vstaši imajo velike izgube.

Kongres proti prohibiciji se vrši te dni v Budimpešti. Udeleženci so sami pivovarnarji, izdelovalci likerjev, vinski trgovci, hotelirji itd. Tudi interesna skupnost.

Nedosegljiv Mount Everest. Ne-ka nemška ekspedicija je hotela doseči najvišji vrh Himalaje, dosegla pa je vršec Kanghinjunga v višini 8560 metrov. Dalje radi nepremagljivih težkoč ni mogla.

Čudna katastrofa. V bližini mesta Grenobla na Francoskem je strela udarila v neko skalo in povzročila, da se je velik kos skale odtrgal in zdrčal na cesto v trenutku, ko je

Redni občni zbor Cankarjeve družbe se vrši dne 18. junija t. l. ob 8. uri zvečer v Ljubljani v prostorih Strokovne komisije. Dnevni red: 1. Poročilo odbora, 2. poročila nadzorstva, 3. sklepanje o računskem zaključku za l. 1929, 4. sklepanje o proračunu za l. 1930, 5. določitev članarine za l. 1930, 6. sklepanje o knjižnem programu za l. 1930, 7. razno.

vozil mimo autobus, katerega zadnji del se je popolnoma razbil in stali bili dve osebi na mestu mrtvi.

V okolici Ptuja so pretepi in po- boji menda na dnevnem redu. V Mali Nedelji je neki Čuš svojega tovariša Majcena zaklal z nožem v vrat. Pri Svetem Urbanu je pa neki Pernek v prepiru ustrelil svojega tovariša s pištolo skozi okno... Alkohol!

Gozdni požari v Nemčiji. Radi dolgotrajne suše in velike vročine so se v Nemčiji na mnogih krajih vnele senožeti in gozdovi. Na več krajih je moralo pri gaševalnih delih pomagati tudi vojaštvo.

ČITAJTE „DELAVSKO POLITIKO“

NAROČA SE
MARIBOR
POŠTNI PREDAL 22

Ljubljana.

Na zadnji seji ljubljanskega občinskega sveta se je razpravljalo tudi o koncentraciji elektrarn v banovini. Župan dr. Puc je dokazal, da bi združitev elektrarn pod pogoji, ki jih predlaga upravna oblast, bila v veliko škodo ljubljanskega mesta. V petnajstih letih bi ta izguba za mestno občino utegnila narasti na 100 milijonov dinarjev.

Maribor.

Članski sestanek. Savez železničarjev Jugoslavije, podružnica Maribor, sklicuje v sredo, dne 18. t. m., ob 17. (5.) uri v Ljudskem domu na Ruški cesti 7, širši članski sestanek vseh treh skupin. Ker je dnevni red važen, se pozivajo člani, da se sestanka sigurno udeležijo.

Otvoritev javnega kopališča na Mariborskem otoku. Preteklo nedeljo je bilo otvoreno novo mestno kopališče na Mariborskem otoku. Ob ogromni udeležbi občinstva je dopoldne mestni župan s kratkim nagovorom proglasil kopališče za otvoreno, nakar so se pričele plavalne tekme itd. Popoldne pa se je vršila ljudska veselica, ki je trajala pozno v noč. K številni udeležbi je mnogo pripomoglo tudi izredno lepo vreme ter dobro organiziran dovoz z mestnimi avtobusi, za kar gre posebno priznanje avtobusnemu osebju, ki je z izredno požrtvovalnostjo vršilo svojo službo.

Počitniška kolonija. Komisija mestne občine mariborske za izbiro dece za počit-

niške kolonije je na svoji seji dne 12. t. m. izbrala na predlog mestnega socialno-političnega urada 148 v Maribor pristojnih otrok, za katere bo mestna občina mariborska celotno ali delno krija vzdrževalne stroške pri počitniških kolonijah na Pohorju in na morju. V ta namen izda mestna občina mariborska Din 80.000.—, predvidenih v proračunu za leto 1930. Izbrani otroci oziroma njihovi starši ali redniki bodo o tem pisмено obveščeni.

Občni zbor »Zadružnega doma« reg. z. z. o. z. v Mariboru se vrši v nedeljo, dne 29. junija 1930, ob 10. uri dopoldne v hiši »Zadružnega doma« na Slomškovem trgu 6, I. nadstr. Dnevni red: 1. Prečitjanja zapisnika in revizijskega poročila zveze. 2. Poročilo funkcionarjev. 3. Bilanca. 4. Absolutorij. 5. Volitve. 6. Razno. — Načelstvo.

Kulturni pregled.

Umetniška Matica v Ljubljani bo izdala letos za svoje člane zopet tri umetniške edicije, in sicer dva originalna lesoreza slikarja Ivana Kosa »Vintgar« in »Gorenjsko pokrajino« ter monografijo obeh slikarjev Vidmarjev z barvnimi posnetki njihovih najboljših del. Obe sliki bosta najskrbnejše izdelani, monografija pa bo poleg teksta obsegala približno 30 reprodukcij v bakrotisku na najfinem papirju. Člana-rina za to leto je zopet samo 24 Din, kar je v primeri z dragocenimi edicijami taka malenkost, da jo lahko vsakdo utrpi, kdorkoli se le malo zanima za likovno umetnost. Posebno opozarjamo lanske člane, da čimprej poravnajo članarino, poverjenike pa prosimo, da pohite z nabiranjem članstva. Vse ljubitelje naše likovne umetnosti

pozivljamo, da se priklase za člane. Javite se po dopisnici na naslov: Umetniška Matica v Ljubljani, ali pa pošljite kar člana-rino po čekovni položnici, ki jo lahko kupite na vsaki pošti. Številka našega čekovnega računa je 12.881. Umetniška Matica pripravlja tudi knjigo o notranji opremi našega stanovanja, ki bo bogato ilustrirana. Opozarjamo, da bomo nudili to knjigo svojim članom po izredno nizki ceni. Priglasite se za poverjenike. Poverjeniki imajo 10 odst. popusta. Letos bodo edicije že pred Požičem v rokah članstva.

Ali si že član »Cankarjeve družbe«? Poskrbi, da bodo tudi Tvoji prijatelji postali naročniki. Za 20 Din dobite štiri lepe knjige.

Lakota je bacil jetike!

Apel protituberkulozne lige za pomoč gladojučim rudarjem.

Rudari so brez dela, zato brez kruha. Kriza premoževne industrije je najtežje udarila prizadete rudarje, ker ona je njim vzela vse: delovno priliko in s tem vsakdanji kruh.

Zaloga v naših črnih premoževnih dolinah in kotlinah ima svoj vrhunec v bedi in lakoti nežnih otroških bitij. Mlada telesca, katera bi potrebovala svežih sokov, da bi se krepko razvil njih telesni ustroj, hiraajo in ginevajo, blede in propadajo. Matere jim na prošnjo ne morejo več dati kruha, samo s solzami v očeh in trpečim objemom jim morejo še izkazati svojo materinsko ljubezen. Lesk v očeh nežnih bitij, ki naj bi bil za nas odsev zarij bodočnosti, je zasenčen z mrakom žalosti in neme tuče. Kako strašno je življenje, preko katerega je padla črna tema!

Lakota je najstrašnejši bacil jetike. Mlado telo že itak nima odpora, če ga pa razjede še lakota, je zaznamovano za to strašno bolezen in ji ne uide. Tako je ustvarjeno sto in sto novih bacilonoscev,

Naš novi podlistek

V eni prihodnjih številok začnemo objavljati nov podlistek, izvirno povest iz slovensko-ameriškega delavskega življenja

„Ženin iz Amerike“

od delavskega pisatelja Antona Mačka.

Ne zamudite naročiti »Delavske Politike«!

kateri ogrožajo človeško družbo, bogatine in reveže v njej. Nevarnost jetičnih obolenj je po lakoti v vrstah otrok nevarno stopnjavana.

Osrednja protituberkulozna liga se zaveča, da bi morala bednim in lačnim otrokom rudarjev priti z materijelno podporo na pomoč, da jim začetovi vsaj najpotrebnejši dnevnih kruh. Toda od ustanovitve lige je komaj nekaj mesecev in ona še nima sredstev, da bi izvedla uspešno pomoč v krizi, katera je tako strašno obsežna. Liga more zato le neposredno pomagati. Obraca se s tem na našo socialno čutečo javnost, na vse one, kateri morejo vedeti, kaj je lakota nežnih otrok in kakšne so njene posledice, da priskočijo na pomoč z denarnimi sredstvi ali s podporo v živilih. Podpora bodo radevolje sprejemali občinski odbori prizadetih občin ali pa posebni pomožni odbori, kateri so že ali še bodo ustanovljeni v pomoč gladojučim otrokom brezposelnih rudarjev.

Dobro slovensko srce ne bo šlo slepo mimo nežnih otrok, kateri prosijo kruha, da ostanejo zdravi in dobri sinovi naroda!

Osrednja protituberkulozna liga v Ljubljani.

Knjigoveznico

Ljudske tiskarne v Mariboru toplo priporočamo vsakomur!

Veže trgovske knjige, revije, knjige za zasebnike, knjižnice itd. po zmerni ceni in v l-pi ter so idni izpeljavi!

Maribor, Sodna ulica 20

MALA NAZNANILA.

Elektrotehnična delavnica
PRATTES & TRABI,
Maribor, Vodnikov trg št. 3.

Popravila vseh vrst električnih strojev in aparatov, novo ovijanje sežganih elektromotorjev, dynamo-strojev, transformatorjev itd. Lastna preizkuševalnica, točna in kulantna postrežba, zmerne cene, nakup in prodaja porabljenih motorjev in dynamo-strojev.

Poceni ure, zlatino in srebrnino ter vsa v to stroko spadajoča popravila pri

Albertu Eccarius
urar, Maribor, Slomškov trg 5

D. ROSINA

Maribor, Vetrinjska ulica 26
nud najugodnejše nogavice, rokavice, čevlje, razne drobnine, vrvi, špago, papir, šolske potrebščine parfumerijo, košare, igrače i. t. d.

ČITAJTE!

novo izišlo, socialno dramo Rudolfa Golouha

KRIZA.

Naroča se pri upravi »Delavske Politike« v Mariboru, Ruška cesta 5. Vsaka naša knjižnica, vsak naš čitatelj mora naročiti to našo najboljšo socialno dramo.

LIPUŠ IGNAZ

mehanična delavnica za šivalne stroje in kolesa izdelava prvovrstna po najnižjih cenah.

MARIBOR, KOROŠKA CESTA 90.

Vsi letni naročniki dobe **zastonj**

14 karatno originalno ameriškansko

zlato nalivno pero

Zahtevajte takoj brezplačno na ogled »Radio-welt«. Naroča se Administration der »Radio-welt« Wien I, Pestalozziggasse Nr. 6, ki prinaša obširne radioprograme, interesantne slike in ima lepo urejene poučne tehnične članke.

V tekstilnem bazarju

Vetrinjska ulica št. 15
Maribor

se dobi pristno angleško sukno za obleke, plašče, svilo, platno itd. po najnižjih cenah. -- Oglejte si izložbe.

Vulkaniziranje

Gumiji za avtomobile, kolesa, snežne čevlje, galoše itd. se sprejemajo v popravilo po solidnih cenah.

PETELIN, Maribor, Glavni trg 4.

Pristopajte k

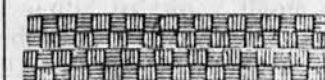
ŠTAJERSKI HRANILNICI IN POSOJILNICI

Delež po D. 100-
Člane sprejema
časno Ljudska
tiskarna, Sodna
ulica št. 20. :-

Nabirajte nove naročnike

Razpis.

Županstvo trga **Trbovije** odda za zgradbo občinske klavnice sledeča dela:

1. Težaška in zidarska dela.
2. Tesarska dela.
3. Krovsko dela.
4. Kleparska dela.
5. Mizarska dela.
6. Ključavničarska dela.
7. Steklarska dela.
8. Pleskarska dela.
9. Oblogo sten s keramičnimi ploščami.
10. Električno inštalacijo.

Ofertalne pripomočke in informacije dobe interesentje med uradnimi urami v gradbenem uradu. Oferte je vložiti do 21. junija 1930 do 12. ure. — Županstvo si pridrži pravico oddati dela posamič ali skupno brez ozira na višino ponudbe.

Župan:
Ig. Sitter, s. r.

Pozor birmanci!

Konfekcijska trgovina

Žiga Weiss

Celje-Gaberje 3 (v hiši g. Plevčak)

priporoča raznovrstne zgotovljene obleke v vsaki velikosti in po najnižji ceni že od 100 Din naprej. Lastno izdelovanje oblek po meri in najnovejšem kroju. — Oglejte si pred nakupom našo zalogo!

Zahtevajte vedno in povsod kruh in pecivo iz Delavske pekarnje v Mariboru. - Telefon št. 2324.